

หนทางแห่งบุคคล 3 ประเภท

สวัสดีกัลยาณมิตรทั้งใกล้และไกล

ข้าพเจ้าหวังว่าเมื่อท่านได้อ่านสาสน์ฉบับนี้ ท่านก็คงจะสุขภาพสบายใจเหมือนเช่นเคย สำหรับวันที่ระลึก
ปรมาจารย์ปัทมสมภพวันนี้ ข้าพเจ้าอยากจะแบ่งปันถ้อยคำเพียง 2-3 บทจากคัมภีร์ลัมริม เยเช ฉิงโป
(ลำดับหนทางของแก่นแท้แห่งปัญญาญาณ) ที่สรุปรวมหนทางแห่งบุคคล 3 ประเภทไว้อย่างครบถ้วน

คัมภีร์ลัมริม เยเซ ฉิงโป กล่าวว่า

อาจารย์ควรมอบคำสอนที่เหมาะสมแก่จิตใจของศิษย์

ผู้มีศรัทธา มีเนกขัมมะสละโลก และมีความกรุณา

คุณสมบัติทั้ง 3 นี้เป็นแก่นแท้ของหนทางแห่งบุคคล 3 ประเภท ซึ่งรวมเอาคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งปวงไว้

ประการแรก ผู้ที่เข้าสู่หนทางด้วยศรัทธา ซึ่งในที่นี้หมายถึง **ความเชื่อในเหตุและผลกรรม** อันเป็นรากฐานของพุทธธรรม ศรัทธาในกรรม หมายถึง เข้าใจว่าสุขทุกข์ทั้งหมดของเราล้วนเป็นผลจากการกระทำอันเป็นกุศลหรืออกุศล กุศลและอกุศลนั้นขึ้นอยู่กับจิต นั่นคือการมีหรือไม่มีกิเลสพิษทั้ง 3 คือ อวิชชาความไม่รู้ ความโกรธ และความยึดติด การกระทำที่เกิดจากพิษทั้ง 3 นั้นเป็นอกุศล และการกระทำที่เกิดจากความเมตตาและความกรุณานั้นเป็นกุศล

การเข้าใจว่าเป็นรากฐานแห่งคำสอน และเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาถึงเหตุและผลแห่งกรรม รวมถึงการรู้จัก**กุศลกรรม 10 และอกุศล 10** ที่พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้ ยิ่งกว่านั้น เราจำเป็นต้องพิจารณาถึงธรรมชาติแห่งการกระทำของตนเอง อุทิศบุญกุศลทั้งปวงที่ได้สั่งสม และ**สารภาพอกุศลกรรมที่ได้ก่อไว้** เพื่อจุดมุ่งหมายนี้ การมีสติ ใฝ่ดู และระมัดระวังจึงเป็นสิ่งสำคัญ

เมื่อมีรากฐานนี้แล้ว ผู้ผู้นั้นจึงจะเกิดเนกขัมมะสละโลก ซึ่งเป็นทางเข้าสู่หนทางของบุคคลที่มีศรัทธาปานกลาง เนกขัมมะขึ้นอยู่กับความเข้าใจในสังสารวัฏและเหตุแห่งสังสารวัฏ สังสารวัฏวนเวียนอยู่ภายใต้อิทธิพลของ**โลกธรรม 8** ซึ่งทำให้เราทำกรรมเพราะยึดติดกับคนที่เรารักและโกรธเกลียดคนที่เราชัง ทั้งหมดนี้เกิดจากอวิชชาความไม่รู้ เนกขัมมะเกิดขึ้นจากการตระหนักถึงกระบวนการนี้ และปรารถนาที่จะหลุดพ้นจากมัน

เนกขัมมะเป็นสิ่งสำคัญ เพราะหากปราศจากสิ่งนี้ย่อมไม่มีความหลุดพ้นจากสังสารวัฏทั้ง 3 ภพภูมิ อันมีรากเหง้ามาจากการยึดติดอัตตาตัวตน เฉกเช่นคนป่วยที่ต้องมีความปรารถนาจะหลุดพ้นจากโรคภัยไข้เจ็บ เพื่อให้หายดี มิฉะนั้นแล้ว เขาจะไม่พยายามเพื่อให้ตัวเองดีขึ้น ดังนั้น คนเราจำต้องสละโลกเพื่อที่จะเพียรพยายามและหลุดพ้นจากทุกข์แห่งสังสารวัฏในที่สุด โดยการตัดรากเหง้าคืออวิชชา หากปราศจากการสละโลก ย่อมไม่สามารถเข้าสู่หนทางของบุคคลผู้มีศรัทธาปานกลางได้

ประการสุดท้าย ความกรุณาเป็นรากฐานของโพธิจิต หรือจิตแห่งการตรัสรู้ ความกรุณาแบบธรรมดานั้น ยังไม่เพียงพอ จำเป็นต้องฝึกฝนให้เจริญก้าวหน้าไปเรื่อยๆ จนกว่าจะสร้างโพธิจิต ซึ่งกำหนดหนทางของบุคคลผู้มีศรัทธาสูงสุด

คำสอนทั้งปวงของพระพุทธเจ้า คำสอนขององค์คุรุรินโปเช และพระสัทธรรมนั้น อยู่บนพื้นฐานของความเจริญก้าวหน้าของหนทางแห่งบุคคลทั้ง 3 ประเภท ตามศรัทธา เนกขัมมะ และโพธิจิตเป็นลำดับ หนทางทั้ง 3 ถูกกำหนดโดย **วิีคิตและแรงจูงใจ**ของผู้ปฏิบัติทั้งหมด ไม่ใช่ประเภทของการปฏิบัติที่กำลังทำอยู่

ฉะนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ท่านจะต้องตรวจสอบแรงจูงใจของตนเองอยู่เสมอ เพื่อที่จะดูว่าท่านอยู่ตรงจุดไหน ในการปฏิบัติและอยู่บนหนทางใด ไม่สำคัญว่าท่านปฏิบัติอะไร หากท่านไม่มีเนกขัมมะ ท่านก็ยังไม่เข้าสู่หนทางแห่งศรัทธापานกลาง และถ้าท่านไม่มีโพธิจิต แสดงว่าท่านยังไม่เข้าสู่หนทางแห่งศรัทธาสูงสุด ดังนั้น ความก้าวหน้าในการปฏิบัติของท่านจึงขึ้นอยู่กับว่าท่านเห็นสิ่งต่างๆ อย่างไร ทั้งทัศนคติในเรื่องกรรม ทัศนคติเกี่ยวกับสังสารวัฏ และทัศนคติเกี่ยวกับสรรพชีวิต นั้นเป็นสิ่งที่กำหนดหนทางที่ท่านอยู่

ดังนั้น เนื่องในวันที่ระลึกถึงท่านปรมาจารย์ปัทมสมภพในวันนี้ ข้าพเจ้าจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ทุกท่าน จะมองเข้าไปในจิตและตรวจสอบทัศนคติของตนเองเพื่อดูว่าท่านกำลังอยู่บนหนทางใด

ด้วยความรักความเมตตา

สัพพะมังคะลัง (ขอมงคลทั้งปวงจงบังเกิดมี)

พักชก รินโปเช